Marko Mäki-Hakola
MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokuntavaliokunta, liv@eduskunta.fi

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

HE 45/2018 vp

17.5.2018

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi maantielain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. esittää lausuntonaan hallituksen esityksestä seuraavaa:

Yleistä

MTK kannattaa pitkäjänteistä valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelua ja siihen liittyvää 10 - 12 vuoden aikajänteellä laadittavaa rahoitus- ja toimenpideohjelmaa. MTK katsoo hallituskausien ylitse ulottuvaa ohjelman olevan erittäin tärkeä, koska liikenneinfran ylläpito ja kehittäminen on kärsinyt lyhytjänteisyydestä.

Korjausvelan hallitseminen ja sen suunnitelmallinen alentaminen ovat erityisen pitkäjänteistä toimintaa, jonka taustalla tulee olla tarkkaan tietoon perustuva kuva tieverkoston teknisestä kunnosta ja liikennejärjestelmän sille asettamista tarpeista.

MTK huomauttaa, että Suomen talouden kehittymisen kannalta on välttämätöntä, että liikennejärjestelmästä huolehditaan kokonaisuutena pienemmistä teistä vientisatamiin. Keskeistä on korottaa liikenneverkon kunnossapidon rahoitustaso pysyvästi korkeammalle tasolle. Esimerkiksi runkoverkon panostukset eivät saa heikentää alemman asteen tiestön kuntoa.

Yksityiskohdat

Tieverkon palvelutason määrittäminen (13 a §)

Tieverkolle esitetään yhteistä palvelutasoa, jota voidaan pitää hyvänä lähtökohtana yhdenvertaisen palvelutason varmistamiseksi eri puolilla maata. Perustelujen mukaan palvelutason määrittelyssä käytettäisiin mm. kuljetusten kustannustehokkuutta ja liikenteellistä tärkeyttä. MTK toivoo tienpidossa käytettävän nykyistä tarkemmin esimerkiksi kuljetusten kansantaloudellista arvoa mittaavia mittareita.

MTK kuitenkin muistuttaa, että ensijaisesti kyse on tienpitoon annettavista riittävistä resursseista, eikä eri tieluokkien tai runkoverkon ja sen ulkopuolelle jäävien maanteiden hoidossa tule rakentaa vastakkainasettelua.

MTK katsoo, että runkoverkkoihin kuuluvien maanteiden palvelutason on oltava korkea. Hyväkuntoinen runkoverkko on myös maa- ja metsätalouden kuljetusten kannalta merkittävä pitkien etäisyyksien maassa. Näin esimerkiksi elintarvikekuljetusten ajoajat jäävät kohtuullisiksi ja ennakoitaviksi.. Mikäli runkoverkko määritetään riittävän laajaksi, palvelee se hyvin myös kaupunkien ympäröivältä maaseudulta kaupunkeihin suuntautuvaa päivittäistä liikennettä.

MTK esittää huolensa runkoverkkoon kuulumattomien seutu- ja yhdysteiden palvelutasosta, jonka esitetään palvelevan vain paikallisia tarpeita. MTK muistuttaa maa- ja metsätalouden kuljetusten käyttävän kaikkiin tieluokkiin kuuluvia teitä ja erityisesti raakapuukuljetusten lähtevän kaikilta teiltä. MTK muistuttaa, että kyse ei siten ole vain paikallisista tarpeista vaan nämä kuljetukset ovat elintärkeitä koko kansantaloudellemme. MTK muistuttaa puutavarakuljetusten tarpeista myös valmisteilla olevien painorajojen noston osalta. Esimerkiksi kaavailtujen 84 t. rekkojen on päästävä kulkemaan pääosalla seutu- ja yhdysteitä, eikä niiden rajaaminen esimerkiksi vain runkoverkon teihin palvelisi metsätalouden etuja millään tavoin.

MTK painottaa, että myös alemman maantieverkon kunnossapidolle tulee kaikissa olosuhteissa varata riittävät resurssit liikenneturvallisuuden varmistamiseksi. Runkoverkkojen ulkopuolinen tieverkko on maallemme erittäin tärkeä.

Maantien kunnossapito (33§)

MTK on huolissaan esityksen kirjauksista. Perustelujen mukaan: ” Muilla kuin runkoverkkoon kuuluvilla seutu- ja yhdysteillä pyritään kustannussäästöihin sallimalla tarvittaessa alhaisempi ja epäyhtenäisempi, mutta silti tarkoituksenmukainen maantien kunto. Maantiet pyritään pitämään mahdollisimman hyvässä liikennöitävässä kunnossa paikkauksin ym. korjauksin ja mahdollisuuksien mukaan ehkäistään vaurioiden syntymistä. Hyväksytään kuitenkin, että korjausvelka tällä verkon osalla saattaa aika ajoin kasvaa.”

MTK vaatii, että esityksestä poistetaan kaikki kirjaukset, joiden mukaan korjausvelka saisi kasvaa. Korjausvelkaa on purettava liikenneverkon kaikilla osilla. Ellei puuta saada metsästä tehtaalle tai maitoa tilalta jalostukseen, romutetaan myös Suomen teollisuuden edellytykset ja tulevaisuuden kasvumahdollisuudet

Yksityisteiden liittymien rumpuputkien kunnossapitovastuu tienpitäjälle (38 §)

MTK kannattaa esitystä yksityistieliittymien ja maatalousliittymien rumpujen kunnossapidon siirtämistä maantien kunnossapitäjän vastuulle.

MTK katsoo kustannusvaikutuksen olevan erittäin pieni, mutta varmistaa rumpujen kunnossapidon tasalaatuisuuden ja oikeanlaisen kunnossapidon tienpidon ammattilaisten ammattitaidolla. Kyseessä on maanteiden kunnon kannalta olennaisen kuivatuksen varmistaminen.

Puutavaran kuormaus (42 §)

MTK kannattaa metsähakkuuseen liittyvän puutavaran varastoinnin ja kuormaamisen sallimista yhdysteiden ja seututeiden varrella. Nykyisin tämä toiminta on vaatinut ELY-keskukselta haetun maksullisen luvan, jotka on myönnetty käytännössä aina, kunhan hakija on maksanut siitä veloitetun maksun. MTK pitää tärkeänä turhien normien purkamista ja kustannusten vähentämistä.

MTK katsoo myös, että puutavaran kuormauksen lisäksi tulisi harkita muunkin metsähakkuisiin liittyvän kuljetus- ja kuormaustoiminnan vapauttamista lupavelvollisuudesta. Esimerkkinä puutavaran ja metsäenergian hakekuljetukset.

Marko Mäki-Hakola
Elinkeinojohtaja